

BOTANISKA NOTISER.

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLOM.

N° 6.   Lund den 1 October.   1839.

---

*Underrättelser från H:r Adjunkt Lindblom, daterade
Grans Prestgård på Hadeland i Norrige den 4
Juli 1839.*

(Fortsättning och slut från N:o 5).

Den 27 Juni afreste jag på båt till Skjötuet i Ostbygden, dit jag bestält en häst, som på klöf skulle föra mina saker öfver det nära tre mil breda fjället till Nummedalen; sjelf gick jag hela denna väg, och blef derunder öfverfallen af åska och regn. Till en början gick vägen uppför den mer eller mindre branta skogklädda fjällsluttningen, från hvilken man på flera ställen hade vackra vuer öfver den underliggande Tindsjöen, Tinds kyrka och prestgård, Huusevoldsdalen, Vestfjorddalen samt fjällen, öfver hvilka alla Gousta höjde sig i herrlig prakt; äfven från sjelfva fjällplatåen öfverskådade man en del af denna tafra. Genom en brant klef nedstiger man i Kirvedalen, hvarest många till Ostbygden hörande sätrar äro belägna. Denna dal var visserligen öfverallt bevuxen af stora granträd, men dessas utseende visade att de numera icke här trifdes väl; de voro neml. antingen helt och hållet förtorkade, eller ock hade de åtminstone topparne alldeles förvisnade; de tycktes lemna ett än ytterligare bevis att granens vegetationslinea numera icke går så högt som fordom. — På åsen öster om Kirvedalen går gränsen mellan Tellemarken och Nummedalen, och fotstigen fortgick nu genom myror och bäckar genom en temligen tät barrskog, tills man vid gården Lien inträder i den bebyggda delen af Nummedalen. Mellan vackra ängar och åk-

rar vandrade jag alltjemt utföre, tills slutligen utsigten öppnade sig öfver Vægelies utmärkt vackra kyrkobygd och vid sjelfva kyrkan inträffade vi på stora körevägen. — Sedan jag på Mogens gästgifvaregård tillbringat natten, fortsatte jag följande morgon resan åkande till Björge. Vägen, som är mycket god körväg, fortgår först på vestra sidan af Louven genom en tätt bebodd fruktbar trakt. Sedan man på bro passerat elven, blir dalen smalare, men öppnar sig åter nära Rollougs kyrka. Vid Björge sätter man på färja öfver till elvens vestra strand, på hvilken vägen sedan fortgår; jag deremot begaf mig upför den östra sluttningen, beledsagad af tvenne karlar, som buro mina saker. Från denna sluttning egde man förträfflig utsigt åt de fjäll som i vester begränsa dalen, hvaribland Eidsfjeld i norr och Bleefjeld rakt i vester ännu hade ganska betydliga snöfonder; Synhovedet, som utgör högsta toppen af Bleefjeld, visade sig dock bar. — Genom en nästan oafbruten skogstrakt genom kärr och moras vandrade vi vid foten af den höga Texlihougen, som vi nästan till hälften kringgingo; sedan vi på bro passerat Grytån, bar vägen mera utför, och snart voro vi i Hiås, första gården i Sigdal. Sedan jag här skaffat mig en klöfhäst, fortsattes vandringen till den $\frac{1}{2}$ mil aflägsna kyrkobygden. Vid gården Grasvig nådde vi vestra stranden af den med många vackra gårdar omgifna Sonnerenfjorden, hvilken vi genom en tätt bebodd och odlad trakt följde, tills vi på en bro kommit öfver elven, som utgör fjordens utlopp. — På Ramstad skjutsstation tillbragte jag natten och fortsatte resan följande morgon i kärria förbi Sigdals kyrka åt Krydsherred, dit vägen afgår vid gården Skartum. Denna väg är 2 mil lång, nyligen anlagd genom en tätt bevuxen, temligen jemn skogs-trakt. Vid gården Åsen framkom jag till Krydsherredsfjorden, hvilken jag på båt öfverfor till Slevigs skjutsskifte. Norefjeldet, som begränsar en betydlig del af sjöns vestra strand, hade ännu ganska många och stora snöfonder; men föröfrigt var sjön omgifven af icke särdeles höga bergåsar öfvertäckta af barrskog, mellan hvilken vackra gårdar

när och der längs stranden framskyntade. Genom dylik skog fortgick vägen ända till framemot Lunders kyrka, hvar-est man framkommer till Sogndalselven, som genomflyter en temligen bred tätbebyggd dal, hvilken vid Hönenfoss förenar sig med det jemna fruktbara Ringerige. Sidorna af denna dal äro skogbetäckta och temligen långsluttande, och ju mera man nalkas Hönenfoss desto herrligare blifva prospekterna öfver en del af Tyrifjorden, det jemna mycket odlade och med en mängd vackra gårdar prydda Ringerige, på hvilket man på en gång ser Holes, Nordrehougs och Hougs kyrkor. — Efter att hafva passerat den långa bro, som i flera böjningar är bygd öfver Beina elven tätt under den vackra Hönenfossen, skyndade jag till Klækken, hvarest jag hvilade öfver till den 1 Juli, då jag mellan Ringeriges och Hadelands många vackra gårdar och rika åkerfält, fortsatte resan hit till Gran. — Nu visade sig dessa båda provinser i sin herrligaste prakt och rättvisade det beröm som blifvit dem tillagt, — att vara bland Norges fruktbaraste och mest odlade trakter. Särdeles herrligt framställer sig trakten kring Gran, då man från Sölvbergets topp öfverskådar den med sina tre kyrkor, sina många gårdar och åkerfält, samt talrika småsjöar, hvilket allt begränsas, å ena sidan af skogklädda berg-åsar och å den andra af den sköna Randsfjorden, hvars vestra strand hastigt upstiger till ett öfverallt skogbetäckt berg, bakom hvilket allt högre berg framsta, hvilka slutligen bli nakna och framvisa spridda snöfläckar. Fjerran bort visade sig i sydvest Gousta med sina longitudinella snöfåror.

Jag bör väl slutligen yttra något rörande vegetationen i den sålunda genomresta trakten, så vidt det under en hastig genomresa var möjligt att om den få kundskap. — På fjellet emellan Tellemarken och Nummedalen visade sig i allmänhet alldeles samma vexter, som på fjällen kring Tind; *Gentiana purpurea* blef dock allt sparsammare tills den framemot Nummedalen alldeles försvann. Här mötte deremot några andra vexter, som jag länge saknat, t. ex. *Trollius europæus*, *Orchis conopsea*, *Pedicularis silvatica*; och *Hieracium cymosum*

blef högst allmän. Som vägen mellan Nummedalen och Sigdal förde genom en oafbruten skog temligen långt under fjällregionen, så saknades här också nästan alla fjällväxter, med undantag af *Menziezia*. I sjelfva Sigdals kyrkobygd visade sig samma vegetation som i Nummedalen. Ju närmare man nalkades det egentliga Ringerige, desto rikare blef mångfalden af växter och alla ångar framvisade så här som på Hadeland den herrligaste färgprakt, hvartill den här högst allmänna *Dracocephalum Ruyschianum* icke obetydligt bidrog; *Ranunculus polyanthemos*, *Anthyllis vulneraria*, *Hy-pochoëris maculata*, *Hieracium cymosum*, *præmorsum* &c. voro äfven här mycket allmänna.

Litteratur.

Musci Sveciæ exsiccati, quos colligerunt ac ediderunt
Canut. Fr. Thedenius (Fascicul. V—VI) et Ol. Leop.
Sillén (Fasc. VII—VIII). Gevaliæ 1838. — 4:o —

Af denna exsiccatsamling lära de 4 första Fasciklarne, hvardera innefattande 25 numror, således tillhopa 100 numror, för ett par år sedan utgifvits i Upsala af Studeranden Lindgren, hvilken redan länge varit känd som en skicklig Muscolog; men dessa Fasciklar hafva icke ankommit hit till Lund — vi veta sannerligen icke af hvad orsak — ehuru flera försök blifvit gjorda, så i bokhandels som i enskild väg. Vi äro således icke i stånd att redogöra för innehållet af dessa, utan endast af 5:te och 6:te samt 7:de och 8:de fasciklarne, hvaraf de 2:ne första utgöra 3:dje bandet utgifvet af Herr Thedenius, och de 2:ne sednare 4:de bandet utgifvet af Herr Sillén, — hvardera bandet till ett pris af 4 R:dr B:co. — Dessa Fasciklar utgöra en fortgående nummerföljd med de förra af Lindgren utgifna, och innefatta således N:o 101—200. Dess yttre är utmärkt snyggt och vackert, exemplaren äro väl valde, fullständiga och omsorgsfullt inlagde i nätta kap-

slar af papper, som äro fästade på quartblad inbundna i form af en bok. — På hvarje blad förekommer allenast en art med särskild tryckt etikett, innehållande namnet på arten, ett eller annat synonym, stället der den är samlad, samt för ny uppställda arter (i Herr Thedenii Fasciklar 2:ne, och i Herr Silléns 1) diagnos.

Följande arter innehålla 3:dje bandets 5:te och 6:te Fasciklar:

N:o	N:o
101 Hypnum Schreberi Willd.	127 Encalypta ciliata Hedw.
102 — umbratum Ehrh.	128 Dryptodon torquatus Brid.
103 — molle Dicks.	129 Tetraphis pellucida Hedw.
104 — apiculatum Thed.	130 Gymnostomum truncatulum Hedw.
(<i>Isothecium apiculatum</i> Hübener.)	131 Phascum muticum Schreb.
105 Hypnum plumosum L.	132 Marschandia polymorpha L. var.
106 — serpens L.	fontana Wahlenb.
107 — rugosum Ehrh.	133 Blasia pusilla Mich.
108 Leskea incurvata Hedw.	134 Jungermannia tricophylla L.
109 — polyantha Hedw.	135 — graveolens
110 Neckera intermedia Thed. n. sp.	Schrad.
111 Bryum punctatum Schreb.	136 — scalaris Schrad.
112 Aulacomnion palustre Schwægr.	137 — schmideliana Hüb.
113 Funaria hygrometrica Schreb.	138 — Hartmanni Thed.
114 Tortula unguiculata Roth.	139 — concinnata
115 Trichostomum heterostichum	Lightf.
Hedw.	140 — inflata Huds. var.
116 Fissidens adiantoides Hedw.	major Lindenb.
117 Dicranum strumiferum Ehrh.	141 — bicrenata Schmid.
118 — scoparium Hedw.	142 — barbata Schreb.
119 — majus Turn.	143 — lycopodioides
120 — elongatum Schwægr. Wallr.	
121 — longifolium Ehrh.	144 — quinquedentata
122 — varium Hedw.	Huds.
123 — crispum Hedw.	145 Jungermannia attenuata Lindenb.
124 Didymodon pusillus Hedw.	146 — reptans L.
125 — spathulatus Thed.	147 — uliginosa Swartz.
(<i>Didym. piliferum</i> var. <i>spathula-</i>	148 — complanata L.
<i>tum</i> Wahlenb. — <i>Trichostomum</i>	149 Ricciella canaliculata Braun.
<i>latifolium</i> Schwægr.)	(<i>R. fluitans</i> β <i>canalic.</i> Hartm.)
126 Weissia curvirostra Brid.	150 Riccia glauca L.

4:de bandets 7:de och 8:de Fasciklar innehålla:

N:o		N:o	
151	<i>Hypnum cuspidatum L.</i>	177	<i>Dicranum pellucidum Hedw.</i>
152	— <i>strigosum Hoff.</i>	178	<i>Trematodon ambiguus Schwægr.</i>
153	— <i>præcox Swartz.</i>	179	<i>Didymodon inclinatus Swartz.</i>
	(<i>H. strigosum</i> var. <i>præcox</i> . Wahlenb.)	180	<i>Encalypta streptocarpa Hedw.</i>
154	— <i>dimorphum Brid.</i>	181	<i>Gymnostomum rupestre Schwægr.</i>
155	— <i>albicans Neck.</i>	182	<i>Sphagnum cymbifolium Dillen.</i>
156	— <i>reflexum Stark.</i>	183	— <i>squarrosum Pers.</i>
157	— <i>squarrosum L.</i>	184	— <i>acutifolium Ehrh.</i>
158	— <i>polycarpon Bland.</i>	185	— <i>cuspidatum Ehrh.</i>
159	— <i>revolvens Swartz.</i>		(<i>Sph. capillaceum</i> var. <i>cuspidatum</i> Wahlenb.)
160	— <i>lycopodioides Schwægr.</i>	186	<i>Marchantia quadrata Scop.</i>
161	— <i>fluitans L.</i>		(<i>M. hemisphærica L. et</i> Wahlenb.)
162	<i>Leskea myosuroides Roth.</i>	187	<i>Jungermannia setacea Web.</i>
163	— <i>curvata Voit.</i>	188	— <i>anomala Hook.</i>
164	<i>Neckera crispa Hedw.</i>	189	— <i>minuta Dicks.</i>
165	<i>Anomodon attenuatus Hüb.</i>	190	— <i>bicuspidata L.</i>
166	— <i>viticulosus Hook. et Tayl.</i>	191	— <i>acuta Lindenb.</i>
167	<i>Cinclidium stygium Swartz.</i>	192	— <i>pusilla L.</i>
168	<i>Meesia longiseta Hedw.</i>	193	— <i>trilobata L.</i>
169	— <i>uliginosa Hedw.</i>	194	— <i>æquiloba Schwægr.</i>
170	<i>Paludella squarrosa Brid.</i>	195	— <i>patens Sill. n. sp.</i>
171	<i>Orthotrichum Hutchinsæ Smith.</i>	196	— <i>umbrosa Schrad.</i>
172	<i>Tortula fallax. Roth.</i>	197	— <i>taxifolia Wahlenb.</i>
173	— <i>convoluta Swartz.</i>	198	— <i>tomentella Ehrh.</i>
174	<i>Fissidens laxifolius Hedw.</i>	199	— <i>ciliaris L.</i>
175	— <i>bryoides Hedw.</i>	200	— <i>Tamarisci L.</i>
176	<i>Dicranum cerviculatum Hedw.</i>		

De nyuppställda arterna, hvaröfver vi till slut vilja anföra diagnoserna, äro i 3:dje bandet:

Neckera intermedia Thed. caule procumbente vage ramoso, ramis obtusis subpinnatis planis, foliis distichis oblongis subacinaciformibus apiculatis undulatis enervibus apice serrulatis, perichætialibus setam fructumqve æquantibus, theca erecta ovata brevi pedunculata, operculo brevi-conico oblique rostellato. — Media inter *N. pennatam*, *pumilam* et

crispam. — *N. pumila* *Wahlenb. Fl. Lapp. et Svec. excl. Syn.* — *Hartm. Skand. Fl. excl. Fig. Hedwigii.* — In saxis silvæ paroeciæ Hille Gestriciæ, ubi Cand. Pharm. O. L. Sillén primum invenit.

Jungermannia Hartmanni Thed. caule procumbente simpliciusculo dorso parce radiculoso, foliis imbricatis succubis bifariam horizontalibus cauli oblique adnatis subdecurrentibus cordato-ovatis convexiusculis obtuse leviterque emarginatis margine superiori revoluto lurido viridibus nembranaceis cellulis magnis lobis brevissimis et acutiusculis et rotundatis amphigastriis ovato oblongis inæqualiter acuminatis l. hamulatis basi pauci dentatis textura foliorum. — *J. orcadensi* proxima, sed caulibus procumbentibus confertim crescentibus, foliis imbricatis horizontalibus cellulis magnis amphigastriisque evidentibus satis diversa. — In muscis paludum Silvæ Givaliensis.

I 4:de bandet:

Jungermannia patens Sill. caule erecto subsimplici pelucido nudo foliis remotiusculis bifariam patentibus semiamplexicaulibus ad medium subæqualiter bilobis carinatis pallide viridibus, lobis conformibus ovatis acutis integerrimis patentibus. — *Jungermannia curtæ* affinis, sed optime distincta. In argillaceis prope laterariam Stigslund Gestriciæ.

Avis.

Samedi le 26 Octbr. 1839 à heures du matin seront mis en vente par encan public à Copenhague plusieurs herbiers, laissés par feu le comte F. C. Raben; les-voilà:

1. Un herbier général de plus de 10,100 espèces, rangées en cinq armoires.
2. L'herbier de Tønder-Lund de plus de 3,000 espèces, rangées en deux armoires. Cet herbier contient des plantes des Indes et des Antilles, de la Guinée (par *Thonning*) de Tanger (par Schousboé) de Norvège, de Grönlande etc., et il a un intérêt particulier par rapport à la synonymie de Wahl aussi bien que par les espèces de la Guinée. Les exemplaires sont excellents et parfaitement bien conservés.

3. Les collections, faites par Sieber d'environ 2,710 espèces en 59 cartons; de bons exemplaires et bien conservés.
- "Flora novæ Hollandiæ", 580 espèces (14 cartons.)
  - "Flora mauritiana", 645 espèces (13 cartons.)
  - "Flora martinicensis", 430 espèces (9 cartons.)
  - "Flora Trinitatis", 381 espèces (8 cartons.)
  - "Flora capensis", 262 espèces (6 cartons.)
  - "Flora senegalensis", 66 espèces (2 cartons.)
  - "Synopsis filicum", 200 espèces (4 cartons.)
  - "Agrostotheca", 146 espèces (3 cartons.)
  - Deux cartons avec l'étiquette "flora helvetica", dans lesquels environ 99 espèces de l'Amérique, de la nouvelle Hollande, des Canaries etc., envoyées par *Roeper* et *Zeyher*.
103 plantes du Cap en deux cartons sans doute par *Ecklon*; 100 espèces en deux cartons par d'autres botanistes.
4. Un herbier Brésilien, pour la plupart fait dans les environs de Rio-Janeiro par le comte lui-même, cet herbier contient environ 1,300 espèces en 3000 exemplaires bien conservés; tout est lié en 43 cahiers.
5. Un herbier Européen d'environ 2,000 espèces avec beaucoup d'exemplaires, envoyés au comte par plusieurs botanistes. Les meilleurs de ceux-ci sont envoyés par *Blytt*, *Braune*, *Tenzel*, *Seringe* (la collection des saules) par *Schleicher*, *Thomas* et *Welwitsch*, pour la plupart des Alpes du Salzbourg et de la Suisse, des montagnes de l'Allemagne aussi bien que des côtes de la méditerranée.
- Ces plantes sont contenues en environ 100 cahiers de différente grandeur.
6. "Doublet-herbarium"; avec cette étiquette sont 8 cartons avec environ 800 espèces.
7. Un herbier des plantes du Nord de 5 à 600 espèces avec plus de 2,000 exemplaires en 22 cartons, que voilà:
- 7 cartons, contenant des plantes pour la plupart de Norvège, envoyées par *Blytt*, *Deinboll*, *Fries*, *Keilhau* et *Sommerfeldt*.
  - "Flora islandica," faite par le comte lui-même (4 cartons).
  - "Flora grønlandica," de même (7 cartons).
  - "Flora færøensis," de même (4 cartons).
8. Une collection de mousses et d'algues, en partie faite par le comte lui-même en Grönlande, en Islande, au Brésil &c., en partie envoyée par *Schousboe*, *Suhr* et d'autres. Le nombre des espèces n'est pas grand; mais les exemplaires en sont nombreux et pour la plupart bien conservés.
9. Armoires:
- 7 grands armoires à portes vitrées.
  - 5 plus bas et plus étroits, contenant la collection 1.
  - 2 bas et larges, contenant la collection 2.

S'adresser pour voir et pour les renseignemens à Mr. *Blechingberg*, avocat, demeurant à *Vestergade* Nr. 7.